

О.Б. Садура, канд. екон. наук, доц. (ЛНАУ, Львів)

І.Р. Підгорна, студ. (ЛНАУ, Львів)

ФІНАНСОВИЙ ЛІЗИНГ ЯК ОДНА ІЗ ФОРМ ФІНАНСУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Лізинг є особливою формою відтворення основних засобів, своєрідним видом підприємницької діяльності. Основоположним, сутнісним аспектом лізингу є довгострокова оренда майна, тобто передача його у тимчасове користування на умовах платності, строкості і зворотності або викупу.

Отже, лізинг розглядається як додаткове, особливе джерело фінансування, яке розширює можливості підприємств щодо вибору стратегії інвестування. Лізингу притаманні всі функції банківського кредиту. Але він є особливою формою кредитних відносин — товарним кредитом в основні засоби, за якого право використання майна відокремлюється від права володіння ним. Перше переходить до лізингоодержувача, тоді як лізингодавець зберігає за собою право володіння переданим в оренду майном.

Однією з найбільш поширених у світовій практиці форм фінансування діяльності сільськогосподарських підприємств є фінансовий лізинг. Аналіз показує, що обсяги лізингових операцій у вітчизняному сільськогосподарському виробництві ще недостатні. Головними причинами обмеженого використання даної форми фінансування є недосконалість законодавства про лізинг, монопольне становище лізингодавців на ринку лізингових послуг, слабкий фінансово – економічний стан багатьох аграрних підприємств, їх неспроможність своєчасно та в повному обсязі сплачувати лізингові платежі, висока вартість лізингових угод, яка пропонується лізинговими компаніями.

Переваги фінансового лізингу над іншими способами фінансування оновлення активів у розвинених країнах світу базуються на певних засадах. По – перше, це ефект податкового коректора (податкового щита), суть якого полягає в тому, що підприємства, які одержують основні засоби в лізинг і здійснюють регулярні лізингові платежі, збільшують свої валові витрати і цим частково зменшують суму податку на прибуток. Але більшість сільськогосподарських підприємств в Україні не сплачують податок на прибуток. Отже,

ефект податкового щита тут не діє. По – друге, у багатьох розвинених країнах існують податкові пільги на інвестиції в технічне переозброєння виробництва, в тому числі для лізингових компаній. Це теж дає змогу лізинговим компаніям зменшувати розміри регулярних лізингових платежів, що робить лізингові угоди привабливішими для лізингоодержувачів. В Україні ж законодавство про оподаткування прибутків підприємств не передбачає такі пільги. По – третє, з фінансової точки зору фінансовий лізинг буде привабливішим лише в тому разі, якщо норма прибутку на вкладений капітал в одержувача лізингу буде не нижчою за вартість залученого капіталу. Реальна ж норма прибутку в сільському господарстві України не перевищує 2 %, а вартість залучення позичкового капіталу становить 15 – 20%.

За фінансового лізингу витрати на утримання об'єкта лізингу (на його експлуатацію, технічне обслуговування і ремонт, страхування) несе лізингоодержувач, а тому вони не включаються до лізингових платежів. У міжнародній практиці такий фінансовий лізинг називають «чистим». Якщо лізингодавець надає лізингоотримувачу певні сервісні послуги, то в цьому разі фінансовий лізинг називають «мокрим» лізингом. За оперативного лізингу всі витрати на утримання об'єкта лізингу, крім витрат на його експлуатацію та поновлення використаних матеріалів, несе лізингодавець.

В агропромисловому комплексі фінансовий лізинг є вигідною формою діяльності для всіх учасників цього виду інвестицій – і селянам, і машинобудівникам. Необтяжливий він і для державного бюджету. Зокрема, для селян фінансовий лізинг дає можливість заощаджувати кошти для інвестування в інші більш ефективні види діяльності та придбавати техніку, вартість якої перевищує річні фінансові можливості.

На сьогодні ринок лізингових послуг потребує особливої уваги, оскільки це не лише засіб стимулювання реалізації нової техніки, пришвидшення оновлення матеріально-технічної бази, а й інтенсифікація розвитку національної економіки в цілому, підвищення її якісного рівня. Для підвищення привабливості фінансового лізингу доцільно законодавчо ввести можливість застосування сублізингу, знизити мінімальний термін лізингової угоди, розробити досконаліші процедури повернення об'єкта лізингу в разі несплати лізингоотримувачем лізингових платежів. І тоді така форма залучення фінансових ресурсів, як фінансовий лізинг, набуде подальшого розвитку і широкого застосування.